

Рекомендації

щодо проведення у 2016 році Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек «Книга і читання – важливий чинник у вихованні духовних цінностей учнів»

І. Загальні положення

Міністерство освіти і науки України, підтримуючи ініціативу Міжнародної асоціації шкільних бібліотек (IASL) щорічно з 01 по 31 жовтня в рамках Міжнародного місячника шкільних бібліотек проводить Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2014 р № 931).

У 2016 році третій Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек проходить під гаслом **«Книга і читання – важливий чинник у вихованні духовних цінностей учнів»**.

Читання пронизує усі сфери життєдіяльності людини та є основою освітньої, пізнавальної, інформаційної, професійної сфери її діяльності. Стрімке зростання обсягів інформації, котру необхідно засвоїти, потребує збільшення темпу читання, якості та швидкості розуміння прочитаного і прийняття рішення. З огляду на зазначене, читання стає основою освіти і провідною навичкою самоосвіти людини впродовж життя. На сьогодні громадськість дійшла висновку, що підрастаюче покоління майже повністю втратило інтерес до читання. У різних країнах світу існують свої підходи до вирішення цієї проблеми, але всі вони переслідують одну мету – зробити читання привабливим для сучасної людини, показати його важливість для розвитку як окремої особистості, так і суспільства в цілому. Україна, декларуючи європейські стандарти та цінності в своїх прагненнях культурної та освітньої інтеграції в Європу, має докласти багато зусиль, щоб повернути дітей до книги, сформувати інтерес до читання. Фундаментом для розвитку національної політики з підтримки читання є бібліотеки, зокрема шкільні. Пріоритетами в роботі шкільної бібліотеки є розвиток особистості, здатної самостійно і вільно мислити й діяти в умовах інформаційного суспільства;

формування сучасного світогляду дітей; розвиток навичок самостійного пізнання, самоосвіти і самореалізації особистості; виховання покоління, здатного ефективно працювати й навчатись протягом життя. Шкільна бібліотека є консолідуючим центром навчального закладу, навколо якого об'єднуються діти, вчителі й батьки, зацікавлені в активізації дитячого читання й поліпшення його якості. Забезпечуючи вільний доступ до інформаційних і культурних джерел, шкільні бібліотекарі допомагають гуманізації суспільства та збільшують можливості самореалізації особистості. Вони переконані, що інвестиції, вкладені в дитинство, обов'язково повернуться суспільству сторицею.

Цьогорічний Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек має сприяти зростанню престижності читання як культурної цінності, використанню потужного виховного потенціалу української літератури, застосуванню сучасних підходів до прививання навичок читання, обміну досвідом між бібліотекарями щодо його популяризації, залученню нових користувачів до бібліотек.

Для участі у місячнику запрошуються представники обласних державних адміністрацій, органів управління освітою, директори навчальних закладів, методисти з бібліотечних фондів, шкільні бібліотекарі, громадські організації.

Загальний науково-методичний супровід організації та проведення Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек здійснюватиме Інститут модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України та головний координаційний науково-методичний центр мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України – Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського.

Узагальнена інформація про заходи, проведені в рамках місячника буде представлена на сайтах обласних державних адміністрацій, Інституту модернізації змісту освіти МОН України, Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського.

Підсумки місячника висвітлюватимуться на Всеукраїнському вебінарі «Роль шкільної бібліотеки у залученні дітей до читання», який відбудеться за підтримки «Microsoft Україна» у листопаді 2016 р.

Із метою поширення інформації про Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек буде підготовлено спеціальний випуск науково-методичного часопису «Шкільна бібліотека плюс».

Заявки на участь у Всеукраїнському вебінарі «Роль шкільної бібліотеки у залученні дітей до читання» та інформаційні матеріали (статті, фотозвіти, фоторепортажі, презентації, мультимедійні ресурси, методичні розробки) відповідно до заявленої тематики приймаються Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського до 16 листопада 2016 року на електронну пошту: metodist08@i.ua

II. Рекомендовані заходи в рамках Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек

1. Із метою посилення ролі шкільної бібліотеки у відродженні читання як духовної потреби дитини, а також популяризації української книги, історії України, краєзнавчих матеріалів, народних традицій, звичаїв рекомендовано на обласному рівні організувати наступні заходи:
  - тиждень сучасної української книги «Книга – найкращий мій друг»;
  - читацьку конференцію «Дитяче читання без кордонів»;
  - день сімейного читання «Читання в колі сім'ї»;
  - фотоконкурс «Дитина і книга»;
  - конкурс буктрейлерів (короткометражних відеороликів) на твори сучасної української художньої літератури;
  - благодійний дитячий книжковий ярмарок «Подаруй книгу дітям, позбавленим батьківської турботи»;
  - вуличний флешмоб «Свідомо читай; читаючи, думай і думаючи, читай»;

- висвітлити заходи, проведені у рамках Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек у місцевих засобах масової інформації та на офіційних сайтах обласних державних адміністрацій;
  - відзначити найактивніших учасників Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек грамотами, подяками.
2. У загальноосвітніх навчальних закладах шкільними бібліотекарями можуть бути організовані наступні заходи:
- творчі зустрічі з письменниками рідного краю;
  - батьківська година «Що читають наші діти»;
  - презентації нових книжок;
  - читацький марафон «Вчителі й діти читають разом»;
  - благодійна акція «Подаруй бібліотеці книгу з власним автографом»;
  - літературний конкурс «Моя історія про книгу й читання»;
  - конкурс малюнків «Ми читаємо і малюємо»;
  - культурно-дозвіллеві заходи «Літературна кав'ярня», «Літературні посиденьки», «Книжковий подіум»;
  - тематичні книжкові виставки (у тому числі – віртуальні) «Український літературний ренесанс», «Її велич українська книга», «Сам на сам з новою книгою», «Що читали мої батьки»;
  - бібліографічні рекомендаційні списки для батьків з питань дитячого читання «Навчаємось успішно читати» ;
  - бліцопитування «Твоя улюблена книга»;
  - моніторингове дослідження «Що читають наші діти»
3. Шкільним бібліотекарям при підготовці та проведенні Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек пропонується:
- ознайомитись з оглядовим матеріалом, підготовленим Національною парламентською бібліотекою України «Промоція літератури та читання: сучасний досвід України»
(http://www.nplu.org/storage/files/Infocentr/Tematich_ogliadi/2015/temat.pdf);

- використати у своїй роботі підготовлений Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського бібліографічний огляд «Дитина і книга: погляд крізь призму часу», в якому висвітлюється внесок вітчизняних і зарубіжних науковців, видатних педагогів, діячів культури України й світу з часів античності до початку XXI ст. у розробку проблем дитячого читання

http://old.dnppb.gov.ua/datas/upload/files/Dytyna_i_knyga_2012.pdf ;

- взяти участь у Всеукраїнському вебінарі «Роль шкільної бібліотеки у залученні дітей до читання»;
- розмістити на сайті навчального закладу інформацію про Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек «Книга і читання – важливий чинник у вихованні духовних цінностей учнів»;
- подати для друку у науково-методичному часописі «Шкільна бібліотека плюс» матеріали з досвіду роботи шкільної бібліотеки щодо популяризації дитячого читання (методичні розробки, бібліотечні уроки, сценарії тощо).

Активна участь шкільних бібліотекарів всіх областей України у Всеукраїнському місячнику «Книга і читання – важливий чинник у вихованні духовних цінностей учнів» сприятиме консолідації зусиль шкільних бібліотек України в справі відродження читання як духовної потреби дитини, зокрема, відчуваючи увагу та професійні можливості бібліотекарів у забезпеченні їхніх читацьких потреб та інтересів, діти відгукнуться своєю читацькою активністю та будуть поступово повертатися до книги та бібліотеки.